

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra: Duminecă și Joiă. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditură foiește pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretul prenumeratii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 41 ANULU XXI.

Sabiu, în 20 Maiu (1 Iuniu) 1873.

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. si tieri străine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru infăță 6 fl. 5 1/2 er. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 er. v. a.

Din Francia.

Cea mai importantă scire dela prefacerea cea nouă a lucrurilor în Francia este la totă intențierea, ca adunarea națională voiesce să încrănească conducerea republicei franceze alesului MacMahon pre cinci ani, pre responsabilitatea acestuia. Scirea acăstă este repetată în două telegramă din Parisu dñ 28 Maiu n. Corespondința la diurnale nemțesci și în speciale la o șofă din partile Renului dă lucrurilor alta satia. Din datele și relatăriile foiești renane se vede că bonapartisti suntu forte multiamici cu schimbările cele noue. Deja în 24 săptămână, spre 25 Maiu se adunări multi ofișieri imbrăcați în vestimente civile într-o casenea, unde toastara pre puteri pentru imperialul. Aclamațiile în urmă a acestor toaste se audiau pre bulevard, dări pentru aceea petrecere s'a continuat mai departe fără de a fi jignită de organele politice republicane. Unii legitimisti mai engetatori suntu forte pusi pe gânduri, și le pare reu, ca au concursu la resturnarea lui Thiers și la prefacerea cea nouă. Ei fura inselati de orleaniști, cari vediura că și asiă nu potu profită altă decât vre-o două portofiori ministeriali, cari le și castigă (Majoritatea ministerului înse totusi o facu bonapartistii).

Este vorba, ca siedintele adunării naționale se voru amenâna. Unii vedu în amenare apucatură pentru o lovire de stat. Căci tiere să trebuie pregătită în tacere pentru evenimentele venitărie și asiă nu e bine să fie opusă în adunare care să suscite atenția publicului într'ună și se i-o atraga asupra celor ce au sa se intempele.

Se vorbesce, ca în Parisu s'au neceputu și arestatările. 29 de prefecti se destituia, 6 se stramută.

„Kölo. Zg" într-o corespondință din Versailles spune, că alegerea lui Mac Mahon n'a fostu luată seriosu nici de către legitimisti nici de către orleaniști. Cugetul rezervat alu acestor două frazioni a fostu se restorne pre Thiers. Despre Mac Mahon erau mai multu de cătu convinsi că nu va primi postulu de presedinte. Acum dări legitimistii și orleaniști se căiescu însisi de faptă loru.

Diplomatia este forte rezervată încă fată cu evenimentul acestăi.

Ofișierii se dice că suntu forte veseli de ajungerea lui Mac Mahon pre scaunul de presedinte. Bine că elu asigura în dréptă și în stângă că nu se tiene de nici o partidă, elu în inimă sea e bona partidă. Elu stă în corespondință cu imperatărul Eugeniu. Unu locu neînsemnatu în alte impregiurări, capata acum o însemnatate politică. Nu este de multu de căndu se scosera la vendiare trăsurile imperiale de gala. Imperatărul a insarcinat pre Mac Mahon să liciteze și să-i cumpere patru din trensele și prin unu adjutante de ai sei asiă și făcuto. Carele suntu cumpărate și suntu în Parisu, și adjutanțele care a licitat s'a exprimat în o societate bonapartistă, ca în trăsurile acestea va intra Eugeniu cu principalele imperiale cu triumf în Parisu.

Dupa cele ce le ceteau în diunale prusienesci putem conchide, că schimbarea din cestione a facutu sensație în Berlinu. Articuli oficioși asigura din totă puterile, că prefacerea lucrurilor în Francia nu o atinge pre Germania, pâna cându cea dinălău va corespunde obligației sele. De alta parte insece ceteau că se tenu ună după altă siedintă ministerială decâtă ori vine vrănu telegramă din Parisu și ca (în 28 Maiu) a chiamat imperatul pre Bismarck din siedintă senatului imperial. — Parisulu e înse pâna acum linisită.

Sinodul archiepiscopal.

Siedintă X din 23 Aprilie.

(Urmăre.)

Dr. Precurariu: Trebuie se observeză, că pre cătu este objectul de mare și importantă eu

atâtă cresce și greutatea de alu distinge. — Putine cuvinte voi vorbi și eu asupra obiectului din cestione, și voi lăua firul din anul trecut să respondu și dep. Branu aci unde vorbim de unu referinte care are missionea de a supraveghea scolele noastre. — Amu disu în anul trecut cumca postulu acăstă au fostu o creare cam nefericita, atunci pote numi-ati datu credința. Aveti-acumă destulu de chiaru în vedere, că resolvită-s'au ce a-ti decisu în anul trecut în acăsta privința. Aveti în vedere, cumca postulu acăstă, creația această, nu s'au implinitu missiunca sea, ci au facutu aceia ce noi toti scium.

Se dice, că ce n'amu potutu pâna acum vomu face de aci înainte. — Deja a-si scăi că și de aci înceclo sa se facă numai atâtă precum s'a făcutu pâna acum, atunci 1200 fl. suntu pre multu. — Positivă preliminată în bugetul anului trecut pentru acestu scopu, banii, s'au platit. — Să eu suntu de convingere, că trebuie să facem ce-va pentru scolele noastre.

Déca ne uitămu la concluziul sinodului din anul trecut, 'lu astămu în contradicere cu statut. organicu, care dispune chiaru, că se alegem asesori în totă trei senatele, înse stat. org. nu ne dice, că noi sa împărtim referentele în senate. Amu disu sa dămu libertate Consistoriului și sa nu impunemui persoane, căci atunci Consistoriul nu poate satisface conclusul nostru. — Dovăda este reportul cons. unde se dice, că nu au pututu împlini decisiu sinodului.

Mâna libera trebuie să aiba Consist. în afacerile sele și déca nu va satisface conclusul sinodului, atunci 'lu vomu trage la responsabilitate și eu voi fi celu dintăiu, care voi face acăstă. Dâmo referadă Cons. elu sa și-o împărtește, căci acăstă împărtire se tiene strinsu de afacerile interne consistoriale, și sa sciti că-si va alege persoane corespondentă. Unde se cere a se face pressiune morală, acolo va alege și tramite o persoană se impuna să facă pressiune morală. Medilócele trebuie potrivite scopului ce vorbește a-lu ajunge.

Dep. Branu dice, că conclusula sinodului nu se poate sterge pâna nu amu ajunsu scopulu. Eu negu acăstă.

Eu nu mi-am uitat de cuvintarea presidială la deschiderea sinodului, prin care presidiul nostru, Escoletă Sea ne dice, să ne tienem de canone, aveti legături-ve de legături, că să nu venim în stare neplacuta că coreligionari nostri serbi.

Se nu ne amestecămu în lucruri politice aci în afacerile noastre scolare, nu în lucruri politico-nationale, căci pentru acele să aingrijitu adunarea dela Mercurea; se nu ne amestecămu apă cu vinu, căci nu vomu avea nici apa nici vinu. Se avem grigia de biserică și scola. Se nasce întrebarea, că care este instituția principală primăvara scolă ori biserică? Întrebarea acăstă o rezolvă cu istoria în mâna, că adeca biserică au fostu primăvara instituție, care ne-au aperat și scutito scolele noastre, biserică este care ne-au crescutu pre noi, și de n'aru și fostu biserică n'amu și fostu nici noi nici scolele.

Să disu, că scolă a sustinută biserică. Acăstă cu totul este pre dosu, căci biserică este unicul organism, care să sustinută și susține scolele. Numai constituția bisericiei noastre ne face posibile adunările noastre ne indreptătiescă a discută asupra scolelor noastre confesionali. Eu privescu biserică totu deodata din punctu de vedere administrativ socialu, și vedu, că biserică în evolu mediu au concentrat tota puterea in sine, totă instituția filantropică întrăgă Europa; cu atâtă mai putin me potu vedea indreptătitu, că să aducem biserică în pericol. Medilócele bisericiei principale, primitive, au mai întâi de a se întrebătui în primă linie pentru condițiile bisericiei și numai în a două linie pentru alte scopuri.

Trebuie să avem în vedere și acea impregiurare, cumca totă corporationile bisericesci și de statu au și putere materială, precum au avutu și are biserică romano-cat. să o papista, înaintea cărei regă și imperatii au trebuitu să ingenunchie. Aceasta biserică au avutu cea mai mare putere materială (o voce: cu care au crescutu pre iezuitii.)

Déca barbatul nostru meritatu au astă, că banii se periclită, acă aici a bună séma au intelleșu lucru, și déca acelă vine și ne dice, crutiati, atunci trebuie să i dămu incredere acestui barbatu, care în tempu de 25 au ocărmitu biserică nostra națională spre multamirea tuturor, acestu barbatu căndu ne recomandă parsimonă are de bună séma și motivele sele:)

Recunoscu necesitatea, că să avem grigia de scole, însă mai înainte de totă trebuie să avem grigia de ascurarea bisericiei, că acăstă să nu sufere, căci atunci și cele-lalte ale bisericiei vor suferi. — Certele între noi devinu de acolo, că vedem ne necesitătile, dări nu avem mediul de a pot satisface tuturor cerintelor. Amu vediuto în discussiunea bugetului străduintă de a face și înmulții stipendii și pentru acelă cari muzica în momentu.

Trebuie tienutu un bilanț. — Sa vedem mai întâi, că avere bisericiei să crește, că să potem satisface tuturor trebuintelor.

Să ajutămu scolele ori să facem referență scolare?

Unul au renunțat să la legea împreunată cu acestu postu. Cons. arch. d. s'a convinsu, că acestu postu nu se poate realiza după conclusula adusă de sinod. Sa ne tienem de legături, putem iose modifică legea după faptele împregiurări. Sunu de acordu cu dep. Branu, că pentru referadă scolară sa se platescă 200—300 fl. remuneratiune, însă ceea-lalta sumă preliminată sa se întrebătui după propunerea comisiei, căci o persoană nu poate cerceta întrăgă archiepiscopă, ceea ce numai prin o substituție din partea Cons. arch. cu strinsa privire la barbatii nostri de scola, se poate face.

Prin acestea motive sustinu propunerea comisiei.

Macelariu: Sa binevoișca înaltul preșidiu a dă deslușire, că nu suntu eu de vina, de visitarea scolelor în archiepiscopă, să au întrelasatu.

Preșidiul: E dreptu, că dău referință nu s'a pututu lasa din centru să mergă în visitarea scolelor prin archiepiscopă, căci au avutu de a referă pieșele incuse.

Candreia propune: 1200 fl. salaria 600 fl. pașală pentru referință și 200 fl. pentru substituție.

Metianu: Tote instituții noastre bisericesci începându dela sinodele parochiale pâna susu n'au altu scopu decât binele și fericirea poporului nostru. Ele suntu numai una midilocu pentru ajungerea acestui scopu nobilu a luminării poporului nostru. Recunoscu, că biserică este și în legătură cu scolă, dări trebuie să-mi concedeli, că unde biserică este fără scola, acolo poporul nostru numai scie romanesce. Amu eugetat să eu asupra propunerii comisiei și déca vomu cumpă simbolul ei, vomu astă că nu-i mai multu nici mai putin decât raportul Cons. arch. din care vedem, că din impedimentele obvenite nu s'a potutu esmiti nici referințele nici alti bărbați în visitări, căci au fostu toti ocupati.

Intrebă pre on. comisie, că astă vorbește alti bărbați care să aibă chiamașă pentru o remuneratiune de 50—80 fl. se face unu servită asă de greu de inspectorii scolare?

Nu potu crede acăstă. — De acea nu potu părții propunerea comisiei ci suntu pentru acceptarea propunerii înaintea vorbitorilui. Cred, că prin acăstă leașa nu se ingreuează fondurile noastre. Tagmă déca s'ară ingreună, scim cu totii că po-

porulu au contribuit la acestea fonduri și se cuvine, că sa-i dâmu și lui o parte, unu equivalent din venitul care îl aducu fundurile noastre, cu atât'a mai vertosu ca numai puține procente se cheltuiesc pre căndu ceea mai mare parte din venite se capitalizează din anu în anu. — Din acel motiv asiá dăra, că noi se cautămu totu midilócele se cultivému poporului nostru celu remasă indereptu, suntu contr'a propunerei comisiiunei și pentru propunerea înaintea vorbitoriu.

D. Manole: Cându se tracăză de unu important objectu, de bas'a unui poporu, atunci nici unu membru nu pote fi, care se divergeze în opinionea ei numai in forma. — Acést'a se propune dela fia-care patriotu adeverat. In tóte parlamente suntu fractiuni, dăra cându vinu momente mari și seriöse la midilocu, cându se decide pentru vedorioru patriei, atunci se unescu reprezentantii deoșbitelor fractiuni parlamentarice că ómeni savanti și numai in forma potu sa divergeze.

Regretéza vorbitoru, că densulu nu pote sa impărtășească parerea doctorului Pecurariu, care au facutu istoricul bisericei noastre adaugendu, că cu totii cunoscem istoria trecutului nostru. Observă și densulu, că biserica este anim'a, și scol'a mintea, și dice, că biserica care au domnitu unu tempu nu s'a potutu tiené, au cadiutu pentru că n'au avutu poporu cultu n'au avutu cleru cultu, care sa fia pututu suferi persecutiunile inimice. Astădi vedemua că marea barbatu au scosu biserica din catusile in care au fostu afundata; acestu barbatu s'a formatu in scola; tota lumea luminata și formează lumin'a sea in scóle. Biserica sta astădi pre altu terenu, pre care este indatorata sa ingrijescă de a creșce ómeni și barbati in scoli, căci atonci avendu barbati culti, acesti a voru aperă biserica și naționala. Décă staruimus sa crăscă fondurile archid. sa progrezeze paralele, capitalele materiali, atunci sa ne silim u totu odata, că si capitalele intelectuali, spirituali sa progrezeze, căci atunci vom avea ómeni invetiați, capitale spirituale nepretinivere. — Trecendu la scólele noastre confesiunali, observu, că acestea suntu in disordine, căci din raportala comis. amu vediu ca numai 67 scóle suntu bine dotate și in ordine buna, și numai 82 de scóle suntu prevedute cu recuisele trebuinioase.

Décă acesta este contingentul nostru de cultură, apoi tristu este lucrul, pre căndu 264 de scóle suntu fără regula, pre care regimul le pote prefeca in scóle comunali, căci ele cum suntu nu corespunda legilor vigenti; 41 de scóle ni s'a luatu

și unu numera însemnatu suntu amenințate cu desconfessionalizarea.

Acést'a se chiama progresu ? !

§. 129. din stat. org. dice apriatu, că senatul scolaru și implinesc chiemarea după instrucțiunile și mesurile sinodului parochialu și este conformu §. 127. din stat. org. indetoratu a tramite din tempu in tempu unulu său doi comisari din sinulu seu spre cercetarea scóleloru. Prè basea acestei legi positive nu potu partini propunerea Dr. Pecurariu, că sa dâmu mâna libera Cons. archid. că acesta sa facă tréba, căci atare procedere se improtivesc cu legea chiara positiva. Supremii ie-rarhieci noastre bisericesci, au sciutu bine că cum au sa se manipuleze scólele noastre. Dice Dr. Pecurariu, că caușa scolară n'au progresat, căci referintele scolaru n'au visitat scólele ci au cautat sa refereze cele 200—300 de pieze la Consistoriu. In virtutea conclusului sinodului archid. din anul trecutu nr. prot. 49 p. 7. Cons. archid. au fostu indetoratu sa efectuească visitatiunea scóleloru noastre confesiunali prin referintele senatului scolasticu său prin alti ases. scol. in districtele unde se va află mai mare necessitate.

Dr. Pecurariu ne spune, că acestu decisu nu s'au efectuatu, că Cons. archid. nu au lasatu pre referinte sa mărgă in visitatiune. Se întrebămu acum pre Cons. archid. că sa ne lumineze despre neimplinirea conclusului sinodului nostru.

Vorbitoriu este de acea convingere, că noi sa alegem in senatul scol. ómeni de specialitate și anume spriginescă propunerea facuta pentru alegera unui referint scolaru cu angajamentu de a vizita scólele in archidiocesa, precum le vizită pre tempulu absolutismului Dr. Vasiciu.

(Va urmă.)

Revista diuaristica.

Fundulu regiu a capelat unu inspectoru scolaru propriu in persón'a dlui Bieltz, sasu de naționalitate. Acesta favorire a sasilor din partea regimului fatia de cestiunea fundului regiu inca nedeslegata a datu ansa diuariului „Nemere“ a scrie cu privire la acéstă denumire urmatorele:

„Luati-ve pelarie, faceti locu, magiarilor; cetăti in fruntea diuariului „Kronst. Ztg.“ nuntiul de bucuria: Bieltz s'a denumit de inspectoru scolaru alu fundului regiu.“

„Noi nu voim sa ne apropiam de meritele domnului Bieltz, trebuie ince sa radicămu contra

acestei calități de denumire, contra nomenclaturei „inspectoru scolaru alu fundului regiu“ protestu.“

„Décă e trebuinta de unu inspectoru scolaru, atunci respectivul oficialu sa părte numele acelui comitat, in care e activu, atunci activitatea lui sa se estinda pre unu cercu, in care elu prin prezent'a sea personale pote esoperă și ce-va succesu, nu ince pre unu teritoriu risipit de 36 milori, unde elu, că și comitele, nu pote corespunde chiamări. In acésta denumire privim noi presemnele statoloi politici propriu a sasilor — din gratia lui Ddieu si a altor'a incepe pamentul sasilor cuprinsi de ungurii barbari a se consolidă; dăra e și tempulu supremu, că sa se smulga acestu statu micu din ghiarele absolutismului magiaru, pentru că sa-si tieșe, credinciosu missiunei sele, planurile sele seculari mai depare.“

„Ce voiesci tu opinione publica; amuliesce, cându vedi, ca capacitatele tale concrediente cu puterea executiva nu facu naționala sasescă egala celor-lalte naționi; cătu de susu stralucesc aceea, cătu de josu stau aceste in intunericu prostiei! Cum se mai și pote cere, că acele legi aspre sa se aplice la uno poporu asiá cultu? Dómne seresc! acést'a naționala gingasia aru treboi să piéra in acea-si aeru si atunci ce aru fi din Ungaria.“

„Dupa atâtea lovitur de sòrte si dupa atâtea desastre ministrul presedinte sasescu in persón'a comitetului, ministrul de finanța sasescu in persón'a presedintelui Universitatii si ministrul de culte sasescu cu cea mai nouă denumire e gal'a; apoi independent'a nu se poate castigă in shoru, deocamdata trebuie sa ne acomodăm sistemelui dualistic, cele-lalte voru urmă cu tempulu numai; de n'aro si asurisit'a opinione publica si blastematulu spiritu al tempului; acesti a suntu inimicii nostri cei ne-impacabili, carii asemenea păturilor de aeru strabatutu prin gaur'a cheiei si in cas'a cea mai bine incuiata. Noi avem ince unu midilocu si contr'a acestei-a; se scotem din midilocul nostru ori ce elementu suspectu afara, se scotem atătu din regimul cătu si din oficiolate totu spiritula afara, care ne aduce aminte de Ungaria, pentru că planurile in-dreptate din tiér'a fortificata a sasilor asupra statului ungaru sa nu se tradeze pre de tempuriu. Dara tu ministeriu gratiosu, din a cărei indurare avemus si castigurile de pâna acum, tu scii singuru, ca noi in tempuri grele totu-deun'a amu fostu radimi, pre cämpurile de resbelu si credinciosi ai patriei noastre magiare, pre tine ne lasămu, căci cându tu esti cu noi, cine poate si contr'a nostra? Se terminămu ince

sa-i mai vedemua lumin'a, nu s'a observat nice o fractiune de radii in marginea lunei.

Huggins, Miller, Secchi si Ianssen observara sòrte acurat in spectrele planetilor Jupiter, Saturn, Venus si Marte liniele lui Fraunhofer, care provin din atmosfera sòrelui. La toti planetii acesti aseara de Venus vediura nisce linie absorbitorie, care ne indereptatiesc se presupunem, ca in atmosfera loru esista aburi de apa. Liniele aceste absorbitorie documentara barbatii cestia, ca le produce si atmosfera pamentului si ca nu potu proveni de aiurea, decătu numai din aburii cei de apa ce esista in atmosfera.

Spectrul lui Jupiter si celu de comunu debilul lui Saturnu ne arăta in rosu o linie forte negra, care nu concade cu nice o linie absorbitorie din atmosfera pamentului. Noi nu potem inca decide, ca óre tiene-se linia acést'a de cele ale aburilor de apa ce le-a aflat Janssen, asemenea nu potem decide ca óre contine atmosferale acestoru doi planeti atari aburi s'au nu, si ca dora acolo esista vre-unu corp, ce nu se afla in atmosfera pamen-tului.

Asemenea nu potem afirmă, ca Venus nu are atmosfera, vediindu ca din spectrul lui lipsescu anumite linie de absorbtione, de-si e forte splendidu si străiateu de tóte liniele lui Fraunhofer; ba, unii cutéza se afirmeze, ca Venus are atmosfera motivându eu aceea, ca radii se frângu in marginea lui. Potem presupune, ca atmosfera asta nu e destul de nalta, că se producă o absorbtione destul de puterica; său potem dice si aceea, ca nu surfața planetului, ci norii care se află la o anumita altime dela surfacă rezfrângu lumin'a sòrelui, carea apoi nu e espusa de locu la poterea absorbitorie a struc-turilor de de subu si mai dese din atmosfera planetului.

Secchi a canticu acum de curendu spectrul planetului Uranus si a aflatu, ca e unlu din cele mai demne de atentione. Spectrul acesta e asiá,

FOIȘIÓRA.

Analisa spectrale.

(Dupa Dr. H. Schellen.)

(Urmare.)

Astă e prob'a despre adevernlu teoriei lui Kirchhoff, si se poate executa la o intunecime centrală de sòre, cându adeca lun'a acopere totalu lumin'a simburelui si lasa se ajunga la noi numai pre ceea a aburilor din atmosfera sòrelui.

La anul 1868 in 18 Augustu se intemplă o atare intunecime de sòre, dăra resultatele nu satisfaca teori'a, căci in locul liniei intunecate a lui Fraunhofer, care — ce e dreptu — disparu, nu se ivira acele sisteme de linie limpedi, care se acceptau că provenite din spectrele aburilor invapaiati, că formă atmosfera cea neacoperita, ci numai nisce linii patiene luminose său cam intunecate.

Dara eru si lucru prea pripito, cându cine-va deodata eru si afirmă, ca teori'a lui Kirchhoff e falsa, de óre-ce aburi, că formă atmosfera sòrelui, probabilu nu posiedu atât'a ferbientă, cătă se recere pentru producerea unei lumine intensive, și din o departare de 20 milioane de miluri nu potu produce spectrele de gazu. Suntemu dăra indeterminate a presupune, vediindu liniele lui Fraunhofer cam intunecate, ca intre simburele centralu si intre atmosfera sòrelui esista o diferență mare de temperatură.

Fia simburele centralu a sòrelui chiaru in forma de abur său gazu — după cum dice astronomul francez Faye — teori'a lui Kirchhoff e si va fi valida pentru totu-deun'a, si tóte experimen-te căte se vor mai face pentru că sa se esplice petele de sòre, facete si protuberante, tóte acestea — dico — voru trebui se-si aiba de baza aceasta teoria.

Cu proprietatea fizica a sòrelui s'au mai ocupat forte multi astronomi renumiti, intre cari locul primu 'la merita celebrul astronomu din Rom'a Pater Antonio Secchi, carele demonstră, că in atmosfera sòrelui esista aburi de apa. Acestu barbatu prea meritatu se occupa dia'a noptea cu cercetări astronomice despre constitutiunea universului; in unu opu forte voluminosu „Sórele“ lu analizăza pre acesta cu cea mai profunda genialitate si edifica mei departe la renomata teoria a lui P. S. La Place despre desemnarea sistemului universalu. Mai departe avem sa amintim pre Ianssen, Lockyer, Huggins, Warren dela Rue, Nasmyth, Tennant, Herschel, Tyndall si altii, cari toti si castigara merite insemnate pre cîmpulu acesta, si cu deosebire la anul 1868 in 18 Augustu cu ocasiunea intunecimiei centrale de sòre. Dela acesti barbati renumiti posiedem o multime de tratate scientifice despre petele de sòre, despre facete si protuberantele lui etc. dăra spatiulu si lips'a figurilor ne fortăza se tre-cemu mai departe.

Spectrul lunei si a planetilor

Décă planetii si si lunile loru nu eradiéza nice o lumina propria, ci numai prin acea apără luminătorie, reflectă lumin'a sòrelui, spectrele loru trebuie se fia simile cu acel'a alu sòrelui; intre aceste spectre potu proveni diferențe numai de acolo, ca lumin'a solara suferă óresi cari scimbări, reflec-tându-se in surfaciele acestoru corpuri ceresci s'au trecendu prin atmosferale loru.

Hoggins si Miller aflare, ca spectrul lunei consuna intre tóte cu alu sòrelui; din cele ce scruta-rea diferențe locuri ale lunei, nimenea nu potu aflo-vre-o scimbare in liniele intunecate din spectru, nice cu respect la intensitatea relativă si nice la inmultirea s'au micusiorarea numerului liniei. Trebuie deci se conchidem, ca lun'a nu are atmosfera, ceea ce rezulta si de acolo, ca acoperindu lun'a fără o stea si facendu prin asta cu nepotintia

de grăbi! fără de aceea ochii lomei întregi suntu îndreptati asupr'a espusei unei din Vien'a și asupr'a caderei Bursei, de aceea nici cînii nu mai asculta strigătele populatiunei nesasesc din fundoul regiunii; ca e numai unu complexu de plugari, pre care ii tienemii de seculi în fru și nu e demna, că se-ascultămu!

Publicarea cărților funduare in Transilvania.

EDICTU.

Despre publicarea cărților funduare pregătite respective susținute în comunele comitatului Turdei tienătorie de sedri'a judecătorescă în Turd'a, și de judecătorie cercuale în Jar'a de Josu, Turd'a Felvintiu și Muresiu-Ludosiu; apoi în comunele judecătoriei cercuale din Reginulu sasescu, tienătoriu de sedri'a judecătorescă din Muresiu-Osiorhein; mai incolo în acele comune a districtului Hâromszék și alu comitatului Albei superiore, care concuru la sedri'a judecătorescă din Seps-Sangeorgiu, și tienătorie de judecători'a cercaule de acolo; asisderea în comun'a orasienescă din Muresiu-Osiorheiu, tienătorie de judecători'a cercaule de acolo; precum în comunele Cara' și Pat'a a comitatului Colosiu, tienătorie de judecători'a cercaula din Colosiu și de sedri'a judecătorescă din Clusiu; și în fine în comun'a Rusulu din susu alu comitatului Solnoculu din launtru, tienătorie de judecători'a cercaula din Beclanu și de sedri'a judecătorescă din Desiu.

Nr. 2420—1873.

In urm'a ordinatiunei inaltului ministeriu reg. ung. de justitia dto 17 Aprilie 1873 Nr. 13,212. in privint'a mentionatelor operate de cărti funduare se facu cunoscute urmatorele :

I. Localisarea pentru introducerea cărților funduare este pre deplin terminata:

a) In comunele comitatului Turdei tienătorie de judecători'a cercaula din Jar'a de Josu, și de sedri'a judecătorescă din Turd'a, luându afara comun'a Baisior'a cu părțile ei: Muntii băsori și Valea Jertii unde pentru comassarea întreprinsă, localisarea inca nu s'a finit, și adeca în comunele: Jar'a de Josu, Silulu de Josu, Pociag'a de Josu, Solciv'a de Josu, Seciu, Bedelö, Berdisiu, Bichelatu, Buru, Silulu din susu, Silulu din susu (muntii), Pociag'a din susu, Solciv'a din susu, Valea, Hesmasiu, Hesdatu, Cacov'a Ianfalva, Fenesielu, Ocolisielu, Magur'a, Ma-

derusu, Lit'a, Ocolisielu-mare, Lit'a romanăsea, Ratisiu, Sliopi, Runeu, Agricu, Sanlaslo, Surduen, Satulu, Tresculu, Toroczko-Szt.-György, Lunc'a și Vidaly.

b) In comunele comitatului Turdei, din cercul judecătorescu Felvintiu, tienătoriu de sedri'a judecătorescă din Turd'a, și adeca în comunele: Sudiudinulu de Josu și de susu, Gáosdru, Sanmarunu și Vaidaszeg.

c) in comunele totu acelu comitatu tienetórie de cercul judecătorescu și de sedri'a judecătorescă din Turd'a, și adeca in comunele: Tritiu de Josu, Lun'a Bányabük, Cirila, Agarbiciu Tritiu din susu Petridulu din susu, Dirisiu Grind, Gyéres-Szt.-Király, Indal, Keresztes, Comitieg, Koppan, Petridulu de mijlocu, Micusiu, Petridu, Magyar-Szilvás, Mező Böö, Cianulu mare, Mező-Óke, Puszta-Csán, Puszta-Szt.-Mártonu, Puszta-Szt.-Király, Selice, Selisce, Sind și Tur.

d) in comunele totu acelu comitatu, in cercul judecătorescu din Muresiu-Ludosiu, tienătoriu de sedri'a judecătorescă din Turd'a luându afara comun'a Datos, in care pentru camassarea întreprinsă localisarea inca nu s'a finit și adeca in com. Grindu Cristuru, Hederev'a, Iclantielu, Dalautiu, Maros-Bogaih, Tet'a Lechinti'a Muresiu-Ludosiu, Orbulu, Mező Ujsalu, Mező-Pete, Mező Záh, Mező-Szengyel, Trimitelnicu, Budii, Mező-Szakal, Siaule, Mező-Czikud, Mező-Kook, Teureni, Saniacobu, Nagy-Ikland, Dilelu mare, și Sanmargita.

e) in fine in comunele comitatului Turdii, care se află in cercul judecătorescu din Reginulu sasescu tienătoriu de sedri'a judecătorescă din Muresiu-Vasarhei, luându afara comunele Palota, Poca și Siarpatocu, in care pentru comassarea întreprinsă, localisarea inca nu s'a finit, și adeca in comunele: Adorjan, Chieriulu de Josu, Urisinu de Josu, Rip'a de Josu, Idisiulu, Abafaja, Bóla, Béreczku, Déda, Disznojo, Csinade, Sacalu, Sancerde, Felsalu, Chihirulu de susu, Urisini de susu, Idisiulu, Fülekháza, Gernyeszeg, Götemesterháza, Görgény-Hudák, Görgény-Uvegesür, Görgény-Oroszal, Görgény-Soakna, Görgény-Szt.-Imre, Hétbük, Hotmuresiu, Idecsata, Checuci, Cas'a, Chincesti, Ilie micu, Sederesi micu, Körtyefaja, Corticapu, Dumbrav'a, Libanesti, Lueriu, Marou, Huducu, Coiesdulu muresiului, Maros-Peterlaka, Maros-Jara, Beca ungurésca, Magyar-Fülpös, Magyar-Regen, Maiosiu, Sederisiulu mare, Olah-Nados, Olah-Telek, Bec'a-românescă, Olah Toplicza, Rusiava, Orosz-Idecs, Petele, Keresztur, Puszta-Almas, Rotosnya, Jiernofaia, Sa-

romberke, Sász-Regen, Sorophaza, Sanmartinu, Szent-Mihálytelke, Toldale, Unocu, Santionu și Vécs.

f) In comunele districtului secnescu Hâromszék care se tine de cercul judecătorescu din Seps-Sangeorgiu, și adeca in comunele: Al-Doboly ca farcasiuvago, Arkos, Angyalos, Besenyó, Béksalvú, Bodék, Dobollo, Egerpatak, Eresztevény, Étsalo, Fel-Doboly, Fotos, Gidofalva, Kalnok, Kilyén, Kis-Borosnyo, Komolo, Kökös, Köröspatak, Laborfalva, Lisznyo, Magyaro, Málnás, Nagy-Borosnyo, Óltsszem Rety, Szent-Király, Semeria, Seps-Martonos, Szotyor, Szacsya, Seps-Szent-Iván, Uzon, Zalan și Zoltan.

g) In comunele comitatului Albei superiore, împărțite judecătoriei cercuale din Seps-Sangeorgiu, și adeca in comunele: Arapatak și Előpatak, Bodzaforduló, Bükszad, Erösd, Hidveg, Liget și Niarospatak, Miko-Ujsalu.

h) In comun'a orasienescă Muresiu-Vasarhei, tienătorie de judecători'a cercuala de acolo.

i) mai incolo in comunele Cara, Pata din cercul judecătorescu Colosiu, alu comitatulu Colosiu, in care pentru comassarea întreprinsă acum s'a finit și localisarea.

c) in fine in comun'a Rusulu din susu din comitatulu Solnocului din launtru astăzile in cercul judecătorescu din Beclanu, tienătoriu de sedri'a judecătorescă din Desiu.

Cările funduare pre deplin terminate a comunelor mentionate dimpreuna cu registrele parcelarie de posesiune și desemnul linimentelor de acele tienetóri se vor transpune dela 1-a Iunie 1873. la oficialele de cărti funduare ordinate lângă judecătoriile mentionate sub II. unde a le vedea ori cui e permis in orele oficiose.

II. Afacerile de cărti funduare le provede:

1. Sedri'a judecătorescă din Turd'a pentru toate comunele totu acelu comitatu enumerate I. a, b, c, d,

2. Judecătoria cercuala din Reginulu sasescu pentru cumunele din comitatulu Turdei, enumerate sub I. e.

3. Judecători'a cercuala din Muresiu-Vasarhei pentru comun'a orasienescă Muresiu-Vasarhei.

4. Sedri'a judecătorescă din Seps-Sangeorgiu pentru toate comunele alu districtului Hâromszék și alu comitatului Albei superiore enumerate sub I. f, și g.

5. Sedri'a judecătorescă din Clusiu pentru cele două comune, enumerate sub I. i. tienetóre de comitatulu Colosiu.

6. și in fine sedri'a judecătorescă din Desiu

natriu, magnesiu, vismut, antimonu, telluro, mercuriu, ba! in acei dintâi chiaru și hydrogenu.

Acesti doi astronomi scrutara ca la 100 de stele sipte, dura P. Secchi, fiind favoritul de ceriul celu limpede a Italiei, a intrecut cu multu pre collegii sei din Anglia, scrutându mai multu că 500 stele sipte. Analisa spectrala a scrutatul preste totu pâna acum aproape la 700 de stele sipte. Celebrul Secchi le-a impartit in 4 grupe și anume: grup'a intâi cuprinde pre cele mai multe; caracteristica acestor'a e, ca au lumina alba, și ca in atmosfera loru preponderentă hydrogenul. Că modelu servescă Sirius.

De grup'a a dou'a se tine stelele sipte, care posiedu mai multu o lumina galbena, cum e α Bootes ori și solele nostru.

Grup'a a III contine stelele sipte, care au lumina rosie cum α Herculis ori β Pegasi. Atmosferile loru nu continu hydrogenu.

Iera grup'a a patra cuprinde stelele sipte care suntu de marimea a siés'a.

Tote observationile facute la stelele sipte ne îndreptatescu sa afirmâmu, ca celu pucinu cele mai splendide au o constituione fizica simila cu a sărelui nostru. Lumina loru respândește radii, că și a sărelui, din o materia inferbentata pâna la invapăierea cea mai mare, și strabate totu o data o atmosfera de aburi absorbitori. Cu tote ca consuna in constituionea generala, totusi esista o variație mare in compositiona singuraticelor stelle sipte; gruparea diseritelor elemente e caracteristica pentru fiecare, și noi potem presupune, ca locmai aceste proprietati individuali a unei stelle sipte stau in unu nexo necesaru cu scopulu particulariu a existenței ci și cu ființele vietuitoare, care locuiesc lumea planetaria, ce o incurgora.

(Va urmă.)

cum aru trebui sa fia, déca s'aru stinge toti radii galbeni din lumin'a sărelui, adeca: in vinetu-verdiu apare o trasura negra lata, carea inse nu concade cu E și in verde aproape de E alt'a totu asiă; de la acést'a din urma apoi dispare de totu spectrulu și ne arăta o lacuna preste galbenu, apoi in rosu se mai ivesce ce-va lumina. In lacun'a ast'a — dupa cum amu vediotu — și are locu lun'a patriului D. Influintieza dora acestu metalu asupr'a astui fenomen curiosu, s'au dora acestu planetu luminéza de sine, déca spectrulu lui nu consuna cu alu sărelui? Au se pôta și aceea, ca Uranus inca nu a ajunsu acelui gradu de consistintia, ce-lu observâmu noi la planetii neluminatori de sub elu, ori de present se asta inca in acel stadiu de condensare și desvoltare, care l'au percursoru dejă pamentul nostru, dupa cum ne permitu se presupunem scrotatiinile fotometrica a lui Zöllner? Tote aceste intrebări remânu inca nedecise; fenomenul acest'a raro, ce nu-lu mai astâmo la nicio unu planetu altulu, pretende observatiuni nouă.

Despre stelele sipte.
Cu tote ca stelele sipte suntu forte de departe de noi, și ne arăta mai putina spredore de cătu lun'a și planetii, totusi ni dau sa le pricepemui mai acuratui natur'a loru fizica, de ore-ce au lumina propria de sine statutoria. Omenirea a admiratu pururea, mai a si adoratu stelele, si scrutatorii cei mai renumiți, ocupânduse cu ceriul celu acoperit de stelle, dorira tare se scie, ce suntu acele corpuri splendide. Spre scopulu acest'a folosira telescopiul, dura in desertu, caci instrumentele cele mai mari de natur'a ast'a nu aretara stellele sipte in forma de discu, ci numai că nisce puncte stralucitorie. Ei considerara aceste stelle de totu atât'a sori adeverati incungurati fiu carele de o familia de planeti; dura opinionea ast'a se basa numai pre analogia posibila. Telescopiul nu ne chiarifice natur'a propria și compozitionea materiala a acestoru puncte de departate de

universalmente spectrele stellelor sipte suntu simile cu alu sărelui, adeca suntu spectre continue stratificate de linie intunecate; asiă dura potem aplică și la aceste corpuri ceresci teori'a lui Kirchhoff, și potem dice, ca și pentru ele au valore acele relatiuni, care le-amu acceptat pentru săre. Presupunendu dura ca fotosler'a solidă ori fluida alba de vapaia a steli sipte e incungurata de aburi ferbenti, cari absorbu acei radi de lumina, pre care i-aru eradiat ei cându insisi aru si invapaiati, noi suntem in stare se conoscemu din ce materia e compusa atmosfera astelei sipte, yediendu liniele intunecate din spectrul ei; și că se fîmu securi, pâsimu cu analisa chiaru că și la atmosfera sărelui, adeca asemenea liniele limpedi spectrali a materielor noastre terestre, dupa ce amu prefacutu in aburi și amu invapaiatu aceste materie cu ajutorul schintelei electrice, cu liniele intunecate din spectrul stellei respective, și dupa cum concadu acele linii unele cu altele afirmâmu, ca in atmosfera acelei stelle se asta in adeveru cutare și cutare materia terestra.

In modulu acest'a pasfra astronomii și Huggins cu Miller astara prin esperimentele loru, ca in atmosfera stellelor sipte α tauri și α orionis esista

pentru cuman'a Rusulu din susu din comitatulu Solnocului din launtru.

(Va urmă.)

Pianulu de Josu, 9 Mai 1873.

Motto: Das Lob macht ärger und macht besser
Durch Beifall wird der Edle grösser,
Der Böse schlimmer als zuvor,
Der Schlaue listiger, und dümmer noch
der Thor.

L. H. v. Nicolay.

Români din giurulu Sabesiului sasesc în comunele amestecate cu sasi, nicaieri nu stau în o stare politica asiă favorabile pentru ei, că în Pianulu de Josu, căci comitetul com. constă din 20 membri români și doi sasi, judele și român, notarul a fostu pâna de una-dî român, jurati suntu 3 români și numai unu sasu; și totusi români, cari facu $\frac{4}{5}$ din comuna, se lasa de-i pôrta sasii — $\frac{1}{5}$ — cum pôrta némtiulu pre ursu de nasu. Si acést'a din simpl'a causa, ca fiii inteligenți ai acestei comune, — cari nu suntu putieni la numeru — se interesă prea putieni de binele românilor.

Pentru probatii voiu enará numai dôue casuri. Dupa ce români, în mână pedeceilor puse de sasi, și zidisera mór'a bisericiei lor gr. or., sasii incepura a staruî pentru facerea unei mori pre spesele comunei in folosulu ambelor scôle — române și sasesci. La acésta scola sa lucre satenii, sasii și români in compania și venitele sa se imparta ambelor scôle fratiesce. Dara cum intielegu sasii fratietatea acést'a? Asiă, că sa lucre la mór'a facenda preste 300 români și vré-o 60 sasi și cându va fi gât'a, din venitul sa ia ei jumetate, români iéra jumetate. Frumosu exemplu de egala indrepertare! — Spre scopulu acest'a să și cumperatu din elodio uno fenatiu bine situat pentru facerea unei mori; din diverse cause inse lucrulu nu s'a mai continuat și sasii facura propunerea la comitetu: ca de óre-ce suntu in apropiare mori destule, sa se intrelase facerea celei din cestiune, loculu cumperatu sa se esarendeze și venitulu arendezi sa sia alu scôleloru — se intielege iéra impartitul fratiesce, dupa cum intielegu ei fratietatea, său mai bine dicendu, sa facu a o intielege, căci pro siurea o intielegu alseliu. — Români primescu propunerea en bloc, și asiă se urmează și astadi. Ce a facutu intielegint'a Pianului pre tempulu acestui actu, de n'a venitul sa deschida representantie comunali ochii, sa o faca atenta la art. de lege 53/1868, unde in §. 23, asupr'a cărui și prea ven. Consistoriu archidicesanu a binevoitou a atrage atentiunea preotiei prin una circulariu, se dice: „in comune și orasie locuite de confessiuni diferite, cari au impartitul din casele loru domesticali subveniuni pentru scopuri bisericesci său pentru óre-care scola confessiunale, este de a se face partasia acestei subveniuni și-care confessiune in proportiune dréptă”; său la art. 38/1868, care prin § 25 totu acést'a o exprime? ! S'a acceptat acést'a cu atâtu mai multu dreptu, cu cătu unii dintre barbatii inteligenți se aflau pre acelu tempu chiaru in Pianu, iéra altii numai in Sabesiu, de unde au potutu influentiá forte multu, avendu mai vertosu și rudenii: parinti, frati, unchi etc. in comitetu și intre jurati. Inse n'a facutu nimic'a, pentru ca au lipsit motivul celu mai puternic din diu'a de adi: intresulu personalu.

In tóm'a trecuta comitetul comunalo a datu otarulu cu arenda unoru pecurarí spre a-lu pasce preste iéra cu oile, cu unu pretiu de 400 fl. Dlu adv. I. Munteanu — alunci epitropu alu bisericiei noastre gr. or. — din intemplare se află fatia la acésta siedintia, și sciindu in ce stare misera se află scôla gr. or. de aici, propuse, că comitetul sa céda cele 200 fl. ce aveau a le solvi pecurarii in căte-va dile, scôleloru pentru procurarea recusitelor de invelimentu, și anume 140 fl. scôlei române gr. or. și 60 fl. celei sasesci. Comitetul primi acésta propunere salutară cu placere, o aduse la putere de conclusu, de-si sasii cei trei presenti suceau din nasu, căci nu li placea proportiunea împărțirei, bâ unulu est afara și dise pecurarilor, sa nu se tocmeșea acum, ci se vina alta data, ca ii voru lasá și mai estinu.

In prosim'a siedintia, conchiumata de dlu inspectoru Franz v. Holtern, densulu prin momele dulci magulitòrie cum și prin pressiune morale aduse pre comitetul acolo, cătu și nulifică insusi conclusulu amintit, carele a fostu pôteca celu mai bunu și

mai dreptu din căte a adusu, de căndu și-a inceputu activitatea sea.

Acést'a inca n'a alteratu nici cătu e mai pucinu pre intielegint'a Pianului.

Ce facu sasii in comunele mestecate, onde români suntu in minoritate? Se trecemu numai in vecini la Petreni și Câlinicu și vomu află, ca români nu suntu respectati de locu. In „Wochenblatt“ Nrii. 29 872. ceteam in articululu: „Zur Praxis der Volksschule“, ca reprezentant'a comunale din Birt'a, votându pentru scôla protestanta de acolo unu ajutoriu anualu de 600 fl. a ingrigită totu odata de o impartâsire preportionata a ambelor confessioni aflatârie acolo, dându scôlei poporali gr. or. și celei cath. căte 100 fl. Spre justificarea acestei proporțiuni se dice totu acolo, ca protestantii din Birt'a solvescu de 9 ori atât'a contributiune de pamantu, că confessorii credintei gr. orientali și de 18 ori că cei ai credintei gr. catholice.

Déca și in Pianu aru și servită de norma in privint'a acést'a contributiunea de pamentu, me inoidescu, ca sasiloru li-aru compete 60 fl. din 200 fl. și românilor numai restulu de 14 fl. daru vedemu, că sasii nici cu acést'a proporțiune n'au fostu multiamiti și români n'au petu'o sustinea și acést'a chiaru numai din cauza, ca intielegint'a româna de aici nu se interesă de români cum se interesă cea sasasca de sasi, care totu-deun'a a esoperat pentru scopurile loru bisericesci și scolare subveniuni din alodiu celu putieni egali cu români, déca nu mai mari că ei. Si totusi unu membru alu comunei noastre in Nr. 35 alu „Telegraful romanu“ gramâdesce atât'a lauda pre Dlu Piso, pentru ca s'a opusu voiei Dlu inspectoru, de a pune notariu pre Schwabulu Haldenvang. Ce e dreptu Dlu Piso la prim'a privire aru merită landa pentru acést'a faptă; déca inse cumpânimu, ca densulu a făcut'o acést'a cu intentiunea, de a viri in acestu postu pre unu veru alu seu, carele, a ajunsu in acést'a statiu, nu aru face românilor nici unu serviciu, nici o onore, fapt'a aceea a densului 'si perde caracterulu de faptă buna pentru români și laud'a trebuc se ii se denegi. Déca merita cine-va laud'a din fi inteligenți ai Pianului, acela este Dlu adv. I. Munteanu.

Deci sia-i disu autorului acelui articlu: ca pre-cătu se recere de cu strictetia de o parte, că meritulu fiesce cărui'a sa se recunoșca, pre atâtu de tare se ne-ferim de alta parte, că sa nu abusamu cu laud'a.

Se nu punemu conuna de lauri pre capulu fiascăcarui, ce omóra o musca, căci atunci respectivulu 'si-va intipui, ca a saversitu cine scia ce victoria. Se nu laudâmu pre cine-va fără motivu suficientu, căci acést'a lesne aru poté avé acea trista urmare, ca respectivulu se va leganá in desírt'a ilusione, de a-se află la culmea missiunei sele, pre căndu și cele mai cardinali detorintei ale lui suntu neglese.

Varietati.

* * Societatea de lectura a alunilor dela facultatea teologica din Blasius, va tiené astadi la 6 óre dupa amédi „Siedintia publica“.

Blasius in 20 Maiu 1873.

In numele comisiunei aragiatorie:

Iosifu S. Vasilco,

presed. societatii.

Eata și program'a siedintiei publice:

1. Invocarea spiritului sănto, prin corulu seminariale.

2. Deschiderea, prin Multu On. D. prefectu de studia Gedeonu Blasianu.

3. „Câte-va trasuri din viétil'a episcopului Ioanu Inoc. Clainu“, discursu de Nicolau Galea teol. an. IV. rostitu de autorulu.

4. „Româoul“ poesia de G. Tautu, cântata de corulu seminariale.

5. „Transilvani'a“ poesia de D. Ursianu declamata de Ioanu Campianu teol. an. II.

6. „Fantasia“ piesa compusa și esecutata solo pre violina de Traianu Coutande teol. an. I. cu acompanimentu.

7. „Folosulu și confessionalitatea scôleloru populare“ disertatione de Vasiliu F. Saltelechi teol. an. IV., cedita de autorulu.

8. „Diorile“ poesia cântata de corulu seminariale.

9. „Franci'a la an. 1870“ poesia de Iosifu S. Vasilco teol. an. IV. declamata de autorulu.

10. „Patriotula bunu și renegatulu“ dialogu

compusu și rostitu de Teodoru Popu teol. an. II și Arseniu P. Bonea teol. an. I.

11. „Cuadrilu“ esecutatu de music'a instrumentale a alunilor semin., sub conducerea lui magistrul de musica M. Cozacu.

12. „Maistoru-strica“ satira umoristica, declamata de Teodoru Crisanu teol. an. III.

13. Inchiderea.

14. „Mersulu ostasilor români din Basarabi'a“ cântatu de corul seminariale

Nr. 126. Plen. Concursu.

La Consistoriulu subsemnatu e de a se deplină in modu definitiv postulu fiscalul lui pro-vediutu cu salary anualu de 200 fl. v. a.; unde se recere, că fiscalulu

a) se sia credinciosu alu bisericiei gr. orient;

b) se aiba diploma de advocatu publicu;

c) se aiba cunoștințe sistematice din institu-

tionile canonice ale bisericiei gr. orientali;

d) se aiba conduta buna in partea morală;

e) se locuiesca in Oradea-mare.

Fiscalulu e detinutu a asistă la siedintele consistoriale in tôte resórtele; a operă in launtru și afara drepturile bisericii, și a procede din oficiu in causele disciplinare și matrimoniale dupa instructiune.

Cei ce volescu a imbracă postulu acest'a, suntu posibili sa-si tramita recursurile la consistoriulu subsemnatu pâna la 20 Ianuie vechi (2 Iuliu nou) a. c. provediute cu documente despre calificarea recerută mai susu.

Oradea-mare, 7 Maiu, v. 1873.

Consistoriulu eparchiale gr. or. din

(1-3)

Oradea-mare.

Nr. 127 civ. 1873.

Citatii edictale.

Prin scaunulu judecatorescu reg din Muresiu Osiorheiul se face cunoscută, ca in causa de execu-tiune a fondului episcopului Mog'a contra Ferenz Horvath din N. Ernye peto 2600 fl. v. a. c. s. o. ave-rea nemiscatória a-cestui din urma secuestrata prin judecatoria s. a: tota avereia nemiscatória in comun'a N. Ernye si pre hotarulu acest'a, precom se asta ea in protocolulu de secuestrare și estimatiune, carea face in pamenturi aratòrie 209 jug. 48%, grădina și senatia 86 jug. 718%, vii 3 jug. 435%, pa-siune 13 jug. 739%, locuri de padure 55 jug. 111%, pamentu neproductive 3 jug. 493% in pretiulu totalu de 57,465 fr. — se va licita la cas'a subscribului in comun'a N. Ernye in 30 Iunie, și 30 Iuliu, de ambele ori inainte de amându sub următoarele conditioni, ca avereia nemiscatória se va poté vinde laolalta in diu'a prima in pretiulu estimatu său si preste acest'a; dara a doua din sub pretiulu acest'a, 10% vadium din pretiulu estimatu se va plati anticipative, ca dreptulu de proprietate 'lu căsciga cumperatoriulu numai prin solvirea deplină a pretiului de cumperare și ca pretiulu de cumperare se va solvi in dôue rate egale și anume diumatate dupa diu'a de licitațiune, cea-laolalta diumatate dupa 3 luni impreuna cu 6% interese, ca in casu de neobservare a acestor conditioni se va ordina o licitațiune nouă la rogarea incusatoriului și a creditorilor ipoticari pre spesele cumperatoriului, cându avereia nemiscatória se va vinde și in parcele singuratici și sub pretiulu de estimatiune și vadiulu 'lu va perde in favorulu incusatoriului. —

Conditionile de licitațiune se potu vedé la acestu scaunu judecatorescu in protocolulu de estimatiune și in cărtile de intabolare.

Totu odata se provoca toti acel creditori ipoteciari, cari nu locuesc lângă acésta judecatoria său in apropierea ei, că pentru a puté fi reprezentati la impartire sa-si tramita la acésta jurisdicțiune plenipotentiali și se insinue numele și locuinta' a celor' pâna la vindere, la din contra voru fi reprezentati prin curatorulu, ce se va denumi prin oficiu

Totu asiă se provoca și acel'a, carii credu că au dreptu de proprietate său alta pretensiune, său dreptu de prioritate pre bunurile secuistrate, a-si trâmite înlauntru rogările loru de pretensiune in 15 dile dela diu'a ultima a publicării edictului, de-si nu a primi o incunoscintiare speciale, altmintrine acel'a nu voru impiedecă decurgerea esecutiunei și se voru avisă singuru la pretiulu de cumperare ce va intrece.

Presedintele scaunului judecatorescu.

Din siedint'a scaunului judecatorescu din Muresiu Osiorheiul tienuta in 27 Februarie 1873.

Bonkon,

not.

(2-3)